

УДК:619:618.19-002-084:636.22/.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАЛЬНО–ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ У КОРІВ ЗА ХВОРОБ ДІЙОК У МІСТІ ДНІПРО.

Д. С. Ковальчук, магістр

Т. Л. Спіцина, к.вет.н., доцент

Л. В. Корейба, к.вет.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
spitsina@ua.fm.

Анотація. Робота присвячена лікуванню і профілактики корів з механічними ушкодженнями дійки та молочної цистерни в умовах міста Дніпро. Важливими аспектами на сьогодні інтенсифікації тваринництва є збільшення валового виробництва молока. Цього не можливо зробити без зменшення чи взагалі ліквідації хвороби молочної залози. При невчасному виявленні хвороби та наданні допомоги тварині у них спостерігають ускладнення у вигляді маститу, звуження чи зарощення дійкового каналу і виникненням молочних норичь й приєднання мікрофлори. Цінність хворих тварин за патології тканин вим'я та дійок знижується. Проблема раціонального та патогенетично-обґрунтованого лікування ран молочної залози у корів залишається не до кінця розкритою в повному обсязі.

Ключові слова: корова, рани, вим'я, тріщина, молочна залоза, дійковий канал.

Економічний збиток, що спричиняють рани молочної залози, складається із зниження молочної продуктивності, передчасного вибраковування, збільшення хвороби новонароджених, та витрат на організацію та проведення лікувально – профілактичних заходів. При несвоєчасному виявленні та лікуванні тварини з хворобами молочної залози у неї знижується або зовсім зникає молочна продуктивність, господарська цінність, що призведе до її вибраковування (Матюшенко 2005, Івашків Р.М. 2006, Елесин А.В., Баркова А.С. 2007). За умов травм дійок та молочної цистерни у тварин приєднується мікрофлора. За даними авторів інфекційне – запальні процеси при випадкових ранах у корів викликає грам позитивна мікрофлора, здебільшого це стафілококи в асоціації з кишковою паличкою (Киричко Б.П., 2001, Гавриш В.Г. 2006). Молоко застоюється і під впливом мікрофлори розпадається на амінокислоти з їх наступним дезамінуванням та утворенням аміаку (Панько І.С., Власенко В.М., Левченко В.І., 1994, Краєвський А.Й., 2005).

Тому **мета** нашої роботи полягала у порівнянні ефективних лікувальних заходів у корів за умов хвороб дійок.

Матеріал і методи: Дослідження проводилися в умовах міста Дніпро в період з 2018-2020 р. р. на коровах різних порід, віку та вгодованості. Тварини утримувалися у приватних секторах. Доїння тварин проводилося вручну, вони випасалися в балці біля приватного сектору. Годівля була збалансованою з додаванням вітамінних препаратів, сіль-лизунець. Тварини обох груп мали поверхневі чи глибокі механічні ушкодження дійок або молочної залози. Механічні ушкодження були різного розміру, форми та глибини, розташовувалися в різних ділянках дійок.

Тварин поділили на дві групи по 5 в кожній (контрольна і дослідна). Для постановки діагнозу проводили загальні, спеціальні та додаткові методи дослідження. Ретельно збирали анамнез життя та хвороби, проводили огляд загальний та місцевий. Після цього проводили лікування тваринам обох груп с застосуванням надвим'яної короткої новокаїнової блокади за Д. Д. Логвіновим. Вводили 150 мл 0,5 % розчину новокаїну підігрітого до 37⁰С. Блокаду виконували раз на дві доби, впродовж трьох раз.

Рани дійок ретельно обмивали теплою водою з 5%-вим розчином мила, потім висушували стерильними марлевими салфетками. Після цього хворим тваринам обох груп проводили хірургічне

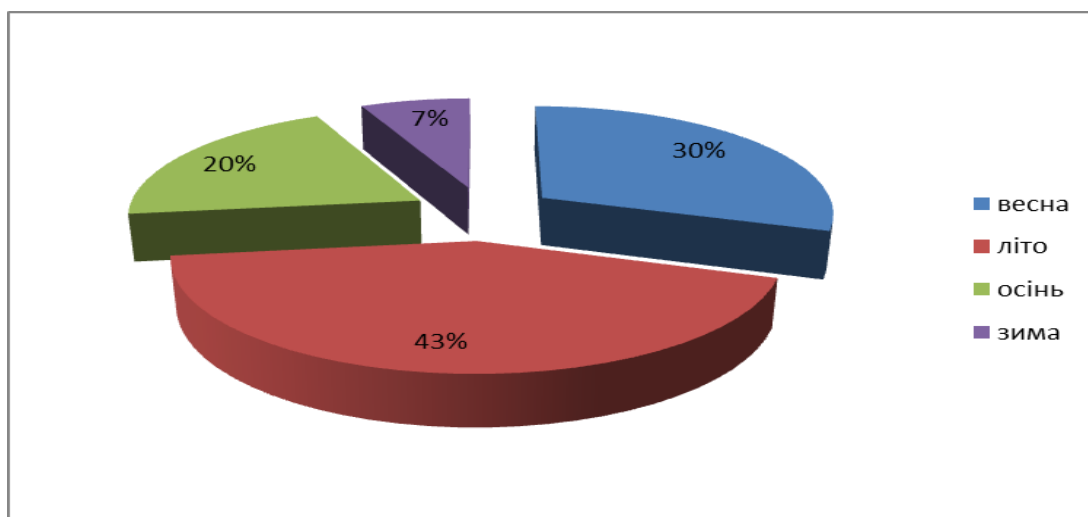
лікування, яке складалося з часткового висічення рани та накладання швів за Гьотце. Цей спосіб забезпечує щільну кооптацію та герметизує краї рани дійок. Шви накладали поліамідною ниткою № 5 разом з впаяною голкою.

Хворим коровам обох груп внутрішньом'язово вводили антибіотик «Амоксицилін» 15% по 1 мл на 10 кг ваги. Дозу антибактеріального засобу розділили на два введення з інтервалом 48 годин. 10% розчин Катозалу застосовували в першу добу лікування в дозі 15 мл. Коровам дослідної групи рану змащували 2 рази на добу маззю «Ветмеколь», контрольної групи обробляли рану «Чемі – спреєм» також 2 рази на добу. Тваринам обох груп вводили в дійковий канал самофіксуючі катетери та залишали їх до повного одужання у тварин. Неспокійним тваринам застосовували препарат «Хіла» 2%-вий розчин одноразово.

Результати досліджень та їх обговорення: Нами було встановлено, що у тварин спостерігалася сезонна залежність виникнення хвороби молочної залози.

Рисунок 1.

Сезонність виникнення хвороби молочної залози у корів в умовах міста Дніпро

З рисунку 1 видно, що влітку хворіли корови на патології молочної залози у 43% випадків, восени – 20%, зимою – 7%, весною – 30%. На нашу думку найвищий відсоток захворюваності у корів влітку зумовлений активним їх випасанням на пасовищах, де була найбільша вірогідність травмування тканин вим'я.

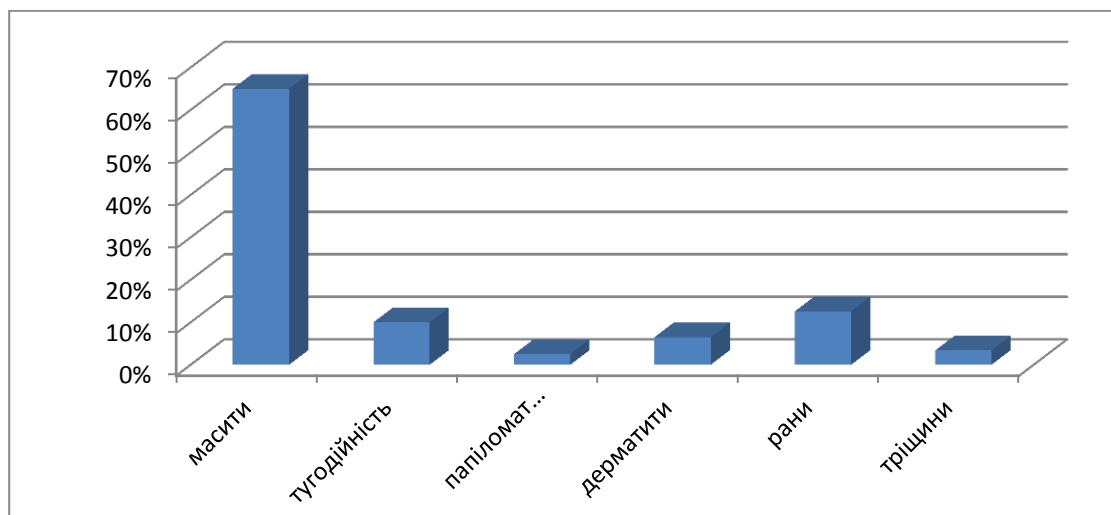
На рисунку 2 представлено відсоткове співвідношення хвороб молочної залози. З них 65% припадає на різні форми маститу, 10% – тугодійкість, 2,5% – папіломатоз, 6,5% – дерматити, 12,6% – рани дійок та 3,4% – тріщини дійок.

Також нами було відмічено, що у тварин дослідної групи запальний набряк у місці рани спадав на 3–4 добу після початку лікування, що на одну добу раніше ніж у тварин контрольної групи. Зниження запалення спостерігали у тварин дослідної групи на 5–6 добу, тоді, як у тварин контрольної групи це відмічали на 8–9 добу. Рубець формувався у тварин дослідної групи на 8–9 добу, а у тварин контрольної групи лише на 11–12 добу. Шви знімали у тварин дослідної групи на 9–10 добу, а у тварин контрольної групи на 12–14 добу.

З рисунка 2 видно, що рани у корів контрольної та дослідної груп загоювалися за первинним натягом, але за умов дії мазі «Ветмеколь» загоювання зменшилося на 3–4 доби. На нашу думку це відбувалося за рахунок дії складових речовин мазі (хлорамфенікол і метілурацил, що діють протизапально, репаративно та антибактеріально).

Рисунок 2.

Структура загальної патології молочної залози у корів у місті Дніпро

Висновок. Отже застосування мазі «Ветмеколь» виявило високу ефективність у комплексному лікуванні ран дійок у корів, яке призводить до повного одужання тварин на 9–10-ту добу.

Бібліографічний список

1. Смоляр В.І. Спосіб оздоровлення корів та отримання якісного молока / В.І. Смоляр // Молочное дело. 2006. - № 2. - 50-52.
2. Querengasser J. Comparative evaluation of SIMPL silicone implants and NIT natural teat inserts to keep the teat canal patent after surgery / T. Geishauer, K. Querengasser, K. Fehlings, R. Bruckmaier // J. Dairy Sci. -2001. vol.85. - P. 1732-1737.
3. Елесин А.В. Наследственная предрасположенность к заболеваниям сосков у коров /А.В. Елесин, А.С. Баркова/ Научное обеспечение ветеринарного обслуживания жив-ва в условиях реформирования с.-х. производства: Мат. Науч. Пр. конф. Вологда – 2007. – С.55-57.
4. Баркова А.С. Структура заболеваний сосков молочной железы у высокопродуктивных коров : Пермский аграрный вестник: Сб. науч. Тр. Всерос. Науч. Конф. аспирантов и студентов. Пермь – 2006. – Вып.ХV. – С.79-80.
Баркова А.С. Особенности диагностики и лечения сосков вымени у коров. Автореферат. – С. Петербург, 2008 – С.20.

THE EFFECTIVENESS OF TREATMENT AND PREVENTIVE MEASURES IN COWS WITH DISEASES OF THE NIPPLES IN THE CITY OF DNIPRO.

Kovalchuk D.S., Spitsina T.L., Koreyba L. V.

***Sammary.** The work is devoted to the treatment and prevention of cows with mechanical damage to the nipple and milk tank in the conditions of the city of Dnipro. An important aspect of livestock intensification today is the increase in gross milk production. This can not be done without reducing or even eliminating breast disease. In case of untimely detection of the disease and providing assistance to the animal, complications in the form of mastitis, narrowing or fusion of the nipple canal and the appearance of milk fistulas and the attachment of microflora are observed in them. The value of a sick animal is reduced. The problem of rational and pathogenetic - substantiated treatment of wounds of the mammary gland in cows remains not fully disclosed in full.*

***Key words:** cows, wounds, udder, fissure, mammary gland, nipple canal.*